Raadsvoorstel

Registratiekenmerk: L159646
Datum raadsvergadering: 08 maart 2018
Portefeuillehouder: A. Dragt

Onderwerp: Vernieuwing warenmarkt Leusden

Voorstel
Het college stelt u voor:

1. geen bedenkingen in te dienen tegen het voornemen om de warenmarkt Leusden te verzelfstandigen en het voorgenomen Instellingsbesluit Warenmarkt Leusden 2018;
2. de huidige Marktverordening gemeente Leusden 2010 (vastgesteld op 11 november 2009) en de Verordening marktgelden 2018 (vastgesteld op 14 december 2017) in te trekken;
3. de begrotingswijziging met nummer 2018-1010 vast te stellen.

Aanleiding
Van oudsher worden warenmarkten door gemeenten georganiseerd. De gemeente zorgt voor het beheer en exploitatie van de markt en de marktondernemers beperken zich tot hun eigen onderneming. Dit sluit echter niet meer aan bij de huidige tijdgeest. Daarnaast moeten warenmarkten rekening houden met de veranderde manier van winkelen en daar sneller op in kunnen spelen.

Samen met betrokken marktondernemers van de warenmarkt en de Stichting de Markt van Morgen, heeft de gemeente de afgelopen maanden de mogelijkheden voor een toekomstbestendiger warenmarkt verkend. Doel van deze verkenning was onder meer het vergroten van de betrokkenheid van de ondernemers bij hun eigen markt. Uitgangspunten van het business plan zijn als volgt geformuleerd:

- een bedrijfsmatig opgezette warenmarkt met een kostendekkende exploitatie (geen winstoogmerk),
- een markt die een waardevolle aanvulling vormt op het voorzieningenaanbod (versterking wisselwerking met winkels en horeca),
- een markt met draagvlak van de marktkooplieden.

Uit het onderzoek blijkt dat verzelfstandiging van de warenmarkt beantwoordt aan de geformuleerde uitgangspunten.

Op basis van het opgeleverde business plan heeft het college het voornemen om de organisatie en het beheer van de warenmarkt Leusden over te dragen aan de Stichting Weekmarkt Leusden, die op haar beurt ondersteund wordt door de Stichting de Markt van Morgen. Laatst genoemde (landelijke) stichting is in het bezit van de benodigde kennis van de ambulante handel en onderhoudt een breed netwerk op dit gebied. Doelstelling is het bedrijfsmatig organiseren en beheren van markten.

De Stichting Weekmarkt Leusden (hierna te noemen: de lokale stichting) heeft geen winstoogmerk en werkt als een verlengstuk van de markt. Het college sluit een bruikleenovereenkomst af.

Omdat niet meer wordt gewerkt met een verordening en een vergunningenstelsel, is het noodzakelijk de huidige Marktverordening 2010 en de Verordening marktgelden 2018 in te trekken en een nieuw instellingsbesluit te nemen.

Doel / Effect

1. Een bedrijfsmatig opgezette, kwalitatief goede én goed georganiseerde warenmarkt, die gerund wordt door betrokken marktondernemers, met ruimte voor vernieuwing en kwaliteitsverbetering.
2. Een levendig winkelgebied met een sterkere wisselwerking tussen warenmarkt, winkels en horeca.

Argumenten

1.1 Verzelfstandiging warenmarkt past in de tijdsgeest

Een verzorgende rol in de organisatie van de warenmarkt, past niet meer bij de kerntaken van de gemeente. In het kader van “Samenleving voorop” past zelforganisatie van marktkooplieden door hen de verantwoordelijkheid te geven over hun eigen markt. Verwacht wordt dat de kwaliteit en uitstraling van de markt verbeteren als de betrokkenheid van marktondernemers bij de markt toeneemt.

1.2 Er is draagvlak en commitment bij betrokkenen

De werkgroep die het business plan heeft geschreven, bestaat uit een delegatie van betrokken marktondernemers van de warenmarkt in Leusden, de landelijke stichting, de Centrale Vereniging voor Ambulante Handel (als belangenbehartiger van de ambulante handel) en de gemeente. Er is voldoende draagvlak en commitment bij de betrokken marktondernemers.

1.3 Business plan voor verzelfstandiging past bij doelstellingen gemeente

Het business plan omvat de manier waarop de lokale stichting de markt wil gaan organiseren en het daarbij passende juridisch model. Dit business plan sluit aan bij de uitgangspunten. De vernieuwde warenmarkt wordt volledig gerund door ondernemers in de lokale stichting. Er ontstaat een slagvaardige organisatie met een sterker ondernemersklimaat. De markt wordt aangestuurd door een marktmanager, ingehuurd door de lokale stichting. De marktmanager is verantwoordelijk voor de dagelijkse organisatie van de markt, de promotiedoelstellingen en de samenwerking met de winkels en horeca. De landelijke stichting ondersteunt de markt in Leusden (bijvoorbeeld m.b.t. geschillen, kennisuitwisseling, werving marktmanager etc.).
Er is sprake van een kostendekkende exploitatie.

1.4. *De gemeente sluit een bruikleenovereenkomst af*

De gemeente sluit een bruikleenovereenkomst af met de lokale stichting over het gebruik van het marktterrein. De lokale stichting sluit vervolgens gebruiksovereenkomsten met individuele ondernemers. In de bruikleenovereenkomst zijn de afspraken over de wijze waarop de markt georganiseerd wordt helder vastgelegd. De lokale stichting is zelf verantwoordelijk voor het toezicht, de veiligheid en het milieu conform wettelijke regelgeving, het gebruik van het marktterrein en de

nutsvoorzieningen. Wanneer handhaving nodig is als gevolg van overtredingen van de APV, treedt de gemeentelijke BOA op. Als er onveilige situaties (bijvoorbeeld te smalle doorgangen t.b.v. hulpdiensten, brandgevaarlijke elektrische aansluitingen) worden geconstateerd kan door een bevoegd handhaver van de gemeente worden opgetreden.

De gemeente heeft geen bemoeienis meer met de samenstelling van de markt, de branchering, de bezetting, de hoogte en inning van marktgelden. De overeenkomst wordt afgesloten voor 5 jaar en de afspraken worden jaarlijks geëvalueerd. Met betrekking tot de kwaliteit van de markt (o.a. variatie) zijn afspraken gemaakt in de bruikleenovereenkomst. Deze variatie is van belang voor de kwaliteit van de markt. Verwacht wordt dat de lokale stichting hier ook op toeziet omdat variatie in het belang is van elke individuele ondernemer.

1.5 Het college dient een nieuw instellingsbesluit te nemen ten aanzien van de warenmarkt n.a.v. gemaakte afspraken met Stichting Weekmarkt Leusden

Het college is op basis van artikel 160 lid 1 aanhef en onder h Gemeentewet bevoegd tot het instellen, afschaffen of veranderen van een warenmarkt. In het voorgenomen Instellingsbesluit worden de locatie en de indeling van de markt aangepast en gewijzigd. Op grond van artikel 196 lid 4 Gemeentewet stelt het college de raad in staat om wensen en bedenkingen te uiten tegen het voornemen om de weekmarkt te verzelfstandigen en het voorgenomen nieuwe Instellingsbesluit.

2.1 *Marktverordening en Verordening marktgelden niet meer van toepassing*

Omdat er in het nieuwe model niet meer gewerkt wordt met vergunningen is het hanteren van een marktverordening niet meer noodzakelijk. De marktgelden, zoals die nu worden geïncasseerd door de gemeente, komen te vervallen.

3.1 Verzelfstandiging van de markt heeft consequenties voor de begroting

De kostenonderbouwing van de huidige markt ziet er voor de begroting 2018 als volgt uit:

Omschrijving	Kosten	Opbrengsten
Kosten taakveld (personeel, energie, toiletvoorziening, veegkosten)	€ 38.000	
Toe te rekenen overhead	€ 21.000	
BTW	€ 4.000	
Opbrengsten marktgelden		€ 27.800
Totaal	€ 63.000	€ 27.800

Een aantal taken/kosten gaan over naar de lokale stichting en voor een aantal taken zal de lokale stichting een vergoeding aan de gemeente betalen. Hiernaast heeft de gemeente geen inkomsten meer uit marktgelden; de lokale stichting ontvangt op basis van een gebruiksovereenkomst inkomsten van de ondernemers. In principe verdwijnen na de vernieuwing de kosten en opbrengsten van de markt omdat deze overgaan naar de stichting en ontstaat er hierdoor geen financieel resultaat.
Er is echter een aantal kosten die (niet volledig) kan worden afgeraamd.

- De personeelskosten (genoemd in bovenstaande tabel) betreffen de uren van de voormalige marktmeester. Bij besluit van 3 juni 2014 (229136) heeft het

college besloten om de, door destijds pensionering, vrijvallende formatie van de marktmeester in te zetten voor (BOA) toezicht op de Drank- en Horecawet. Dit is destijds ingezet met het vooruitzicht op modernisering van de organisatie van de markt, waarbij de rol van de marktmeester fors zou worden beperkt. In de tussenliggende periode, die uiteindelijk langduriger is geworden dan voorzien, is de rol van de marktmeester in beperkte vorm ingevuld door een andere medewerker. Feitelijk zijn hierdoor de personeelskosten de afgelopen jaren lager geweest. Indien de markt niet wordt verzelfstandigd, moet opnieuw een marktmeester worden aangesteld waardoor € 14.000 moet worden bijgeraamd.

- Hiernaast is gebleken dat niet alle werkzaamheden met betrekking tot de markt kunnen worden overgedragen aan de lokale stichting. Het toezicht op de incidentele, losse standplaatsen, welke geen onderdeel zijn van de weekmarkt en derhalve ook niet vallen onder de verantwoordelijkheid van de lokale stichting, blijft een taak voor de gemeente. Handhaving door de boa, periodieke evaluatie van de gekozen vernieuwing en administratie omtrent energieverbruik marktkasten blijven hiernaast ook taken van de gemeente.
- Ook de toegerekende overheadkosten (gemeentelijke kosten voor huisvesting, facilitaire zaken, automatisering, etc.) zullen door het overdragen van deze taken ten aanzien van de markt, niet afnemen.

Consequentie hiervan is dat de gemeentelijke personeels- en overheadkosten niet kunnen worden afgeraamd.
De vernieuwing heeft samengevat de volgende budgettaire consequenties:

Omschrijving	Bedrag	V/N
Vergoeding voor energiekosten, keuring en afschrijving marktkasten	€ 6.800	voordeel
Budget aframen: toiletvoorziening, veegkosten	€ 5.200	voordeel
Opbrengsten aframen: marktgelden	€ -27.800	nadeel
Totale budgettaire effect	€ -15.800	nadeel
Bijdrage stichting eerste 3 jaren (2018 t/m 2020)	€ -5.000	nadeel
Totale budgettaire effect (2018 t/m 2020)	€ -20.800	nadeel

Het nadeel van € 20.800 in 2018 wordt ten laste gebracht van de algemene reserve flexibel deel. Vanaf 2019 wordt het nadeel, in 2019 en 2020 € 20.800 en vanaf 2021 structureel € 15.800, meegenomen bij het opstellen van de begroting en ten laste gebracht van het positieve begrotingsresultaat.

De financiële gevolgen van dit voorstel zijn verwerkt in de begrotingswijziging met nummer 2018-1010. Wij stellen u voor deze wijziging, welke voor u in het raadsdossier ter inzage is gelegd, vast te stellen.

Tegenargument/Alternatieve scenario's
Vanuit juridisch oogpunt is het ook mogelijk een vergunning te verlenen aan de lokale stichting mits het aanvraagproces opengestaan heeft voor anderen. Deze vergunning dient dan gebaseerd te zijn op een nieuw vast te stellen Marktverordening. Op dat moment is de Dienstenrichtlijn van toepassing, waarbij wordt voorgeschreven dat deze vergunning na bepaalde tijd weer openbaar "op de markt" moet worden gebracht (voorschrift bij zogeheten schaarse vergunning). Dat komt de continuïteit van de markt niet ten goede. Een wisseling

elke drie a vier jaar is niet in het belang van een goed georganiseerde markt, de consument, de winkeliers en de horeca.

Alternatief scenario is ook om te besluiten om de warenmarkt niet te verzelfstandigen en de huidige situatie voort te zetten. In dat geval moet er budget worden bij geraamd voor de taken van een marktmeester van € 14.000 per jaar.

Risico's
De gemeente heeft in de nieuwe situatie geen bemoeienis meer met de dagelijkse gang van zaken op de warenmarkt. Er is, naast de afspraken die de gemeente met de lokale stichting maakt in de bruikleenovereenkomst, geen sturing meer op bijvoorbeeld de branchering en de hoogte van de marktgelden (met uitzondering van handhaving op geldende wet- en regelgeving).

Wanneer de lokale stichting tekort schiet in de nakoming van zijn verplichtingen kan zij in gebreke worden gesteld. Dit kan leiden tot ontbinding van de bruikleenovereenkomst. Jaarlijks vindt er een evaluatiegesprek plaats tussen gemeente en de lokale stichting.

Plan van aanpak/Tijdsplanning
De markt wordt met ingang van 1 april 2018 verzelfstandigd. Het eerste evaluatiegesprek zal plaatsvinden in het najaar van 2018.

Communicatie
Er verschijnt een persbericht.

Bijlage(n)
1. Businessplan "De Markt van Morgen in Leusden" – Stichting de Markt van Morgen
2. Voorgenomen Instellingsbesluit Warenmarkt Leusden 2018
3. Begrotingswijziging 2018-1010

Het college van de gemeente Leusden,

H.W. de Graaf - Koelewijn	**G.J. Bouwmeester**
directeur-secretaris (wnd.)	**burgemeester**

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Leusden;

Besluit op basis van het voorstel van het college van 16 januari 2018, nummer: L159646,

b e s l u i t :

1. Geen bedenkingen in te dienen tegen het voornemen om de warenmarkt Leusden te verzelfstandigen en het voorgenomen Instellingsbesluit Warenmarkt Leusden 2018;
2. De huidige Marktverordening gemeente Leusden 2010 (vastgesteld op 11 november 2009) en de Verordening marktgelden 2018 (vastgesteld op 14 december 2017) in te trekken;
3. De begrotingswijziging met nummer 2018-1010 vast te stellen.

Aldus besloten door de raad van de gemeente
Leusden in zijn openbare vergadering van 08 maart 2018

I. Schutte - van der Schans	**G.J. Bouwmeester**
griffier	**voorzitter**